

— Ministar s perspektivom —

Otvorit ćemo barem 50 tisuća radnih mjesta

Vladin šef za poduzetništvo i obrt Gordana Maras govori o novim investicijskim ciklusima protiv nezaposlenosti i svojoj kandidaturi za vrh SDP-a

tekst DRAGAN ĐURIĆ foto MATEJA VRČKOVIĆ

Ministar poduzetništva i obrta Gordana Maras, s 37 godina jedan od najmlađih ministara u vladi premijera Zorana Milanovića, osigurao si je status ministra u aktualnoj vladi koji se usudio dati najoptimističniji izjavu. Obćao je da će u sektoru koji pokriva njegovo ministarstvo u sljedeće dvije godine biti otvoreno 50.000 novih radnih mjesta. Najavio je novo zapošljavanje. Usudio se zagaziti u prostor najvećeg problema Hrvatske - nezaposlenost, trenda koji se nikako ne zaustavlja već tri godine, a upitno je može li i ova njegova optimistična najava kompenzirati za svugubljena radna mjesta. Na predstojećoj izbornoj konvenciji SDP-a, koja će se održati 2. lipnja 2012., Gordana Maras se kandidirao i za jedno od četiriju potpredsjedničkih mjesta u SDP-u.

▶ Na sljedećim stranačkim izborima kandidirali ste se za potpredsjednika SDP-a. Bili ste najuspješniji skupljeni potpisu potpore za tu kandidaturu. Dobili ste 3800 potpisa. Jamči li vam to potpredsjedničko mjesto?

« Osim mene ima još dosta kandidata, a ovo nije natjecanje u skupljanju potpisa. Tako je isplao. Točno je da sam dobio nešto više od 3800 potpisa. Drago mi je, dakako, da imam takvu podršku među članovima SDP-a. Za kandidaturu je bilo dovoljno skupiti 400 potpisa, a Glavni odbor SDP-a prihvaća kandidature na osnovi izvješća Izborne komisije. Kao ministru, jasno, drago mi je što imam i podršku stranke. Ali ne bih to htio dovoditi u bilo kakvu korelaciju s drugim kolegama ni s prognozama tko će biti izabran.

▶ Vjerujete da će vas poduprijeti na konvenciji, a ne želite ništa prejudicirati. Je li to manjak samopouzdanja?

« Ne, nego elementarna korektnost prema kolegama u SDP-u. Kandidirao sam se jer mislim da mogu pridonijeti da SDP bude

jači. Imam volje i energije, a, uvjeren sam, i dovoljno znanja za taj posao. To bi bila kruna mog djelovanja i stranci u kojoj sam prošao sve razine, od mjesne organizacije u Zagrebu do funkcija u SDP-u na nacionalnoj razini. Bio sam dugogodišnji poslovni direktor stranke, član Glavnog odbora, predsjednik Forum mladih.

▶ Tko su vam protukandidati?

« Bit će sigurno oko 35 kandidata za Predsjedništvo SDP-a. Od njih će se potom birati i četiri potpredsjednika stranke, za što sam se i ja kandidirao.

▶ Je li vas na kandidaturu, možda, potaknuo Zoran Milanović?

« Nije. Predsjednik SDP-a na taj način ne ohrabruje kolege u stranci. Naša izborna pravila omogućavaju svakom članu da se samostalno kandidira na dužnost koju misli da može obavljati. Tko skupi dovoljno potpisa, može se kandidirati. Imam, doduše, jako dobar odnos s Milanovićem i njegovu podršku u svom poslu, ali ne znači da on na bilo koji način arbitrirao tko će biti izabran, a tko ne. O tome tko će biti izabran odlučit će delegati konvencije.

▶ Imate više kandidata za sve dužnosti, osim za onu predsjednika SDP-a. Jedini je kandidat Milanović. Nije li to proturječje?

« Činjenica je da ovaj put imamo samo jednog kandidata za predsjednika. Ali, ma što tko mislio o tome, to je logično. Nit-

Predstavili smo program vrijedan 376 milijuna kuna, a sadrži 24 projekta koji će se valorizirati za godinu dana

'Obnova fasada itekako ima smisla, jer ćemo obnavljati i druge stvari povezane s učinkom energije poput stolarije'

ko nije ni istaknuo kandidaturu. Jer je svima jasno da je SDP s Milanovićem kao predsjednikom postigao najveći uspjeh u povijesti stranke. Nikad nismo imali više saborskih zastupnika, nikad nismo postigli bolji rezultat na izborima, nikad nismo imali veću participaciju u izvršnoj vlasti. Za sve to najzaslužniji je pred-

Milanović me nije potaknuo na kandidaturu za potpredsjednika SDP-a, jer on ne arbitrira tko će biti izabran, a tko neće

sjednik SDP-a, koji je bio i najdugovjerniji. On je dogovorio i koaliciju s našim partnerima, koji u njega također imaju povjerenja. Nedostatak više kandidata za predsjednika SDP-a upravo je potvrda njegovih rezultata. Za sva druga mjesta nije je kandidata. A to pokazuje veliku umaturnu demokraciju u stranci.

▶ Ne mislite li da se nitko osim njega nije kandidirao i zbog straha da ne bi uspio prikupiti tisuću potpisa potrebnih za tu kandidaturu?

« Nije riječ o tome. Postojala je svijest da ta kandidatura ne bi dobila potvrdu u stranci. Kad netko napravi dobar rezultat, kao što je to uspjelo Milanoviću, stranka uzvrća ponovnim izborom tog čovjeka za predsjednika. Njegov ponovni izbor bit će potvrda načina na koji je vodio stranku u proteklom mandatu.

▶ Ako kandidatura nekog drugog i ne bi bila realna, otklonila bi spočitavanja javnosti.

« Nisam primijetio da to javnost spočitava. Predsjednik SDP-a neposredno biraju svi članovi stranke i jedina smo stranka u Hrvatskoj koja u izbori proces za najvišu funkciju uključuje sve članove. U postojecim okolnostima mislim da se mogao kandidirati samo netko tko je željan osobne promocije u medijima. Ali to ne bi bilo ozbiljno. Na prošlim je izborima jedan kolega na Glavnom odboru rekao da se želi kandidirati za predsjednika SDP-a. Ali on u tom trenutku nije imao potporu čak ni jedne lokalne organizacije. Njegova kandidatura neslavno je završila uz par posto podrške na konvenciji i nakon toga je otišao iz stranke. Na ovim unutarstranačkim izborima, osim kriterija koje kandidati moraju ispunjavati, mora postojati i određena podrška članova. Sada je za nju potrebno prikupiti 1000 potpisa. Ovak put takvih neozbiljnih kandidatura nema zahvaljujući sustavu kandidiranja.

▶ Dobili ste veliku potporu u potpisima. Dugujete li to i izvrsnosti resora koji vodite u Vladi? Tiče se malih i srednjih tvrtki. U tom je sektoru 99 posto poduzeća, pokriva 60 posto zaposlenih, a u njemu se ostvaruje i više od 50 posto BDP-a u Hrvatskoj 5 druge

Podrski sam dobio na osnovi angažmana u stranci, a ne samo u Vladi. Što se ministarstva tiče, ono je važno ne samo zbog spomenutih podataka, nego i zato što će se pomaci u gospodarstvu vidjeti najprije u malim i srednjim poduzetništvu, u malim i srednjim investicijama. Za velike investicije kao što je, primjerice, u energetici termoelektrana Plomin, potrebno je dulje razdoblje. Rezultat je uvijek vidljiviji tamo gdje brže i u kraćem roku može te nešto napraviti.

Ali što je u 50.000 novih radnih mjesta?
 - O brojkama je uvijek teško govoriti. Moja najava otvaranja radnih mjesta u prve dvije godine temeljila se na tome što ćemo biti u velikim problemima ako u prve dvije godine ne otvorimo brojna nova radna mjesta. Svjesni smo da smo preuzeli Hrvatsku u teškoj situaciji. Imamo krizu u gospodarstvu, koje je u zadnje tri godine palo za više od 8 posto, veliku nelikvidnost od 42 milijarde kuna. Mnogo je tvrtki u problemima. Strana ulaganja i uopće ulaganja stalno su nam bila u padu. Imali smo 2008. više od 4 milijarde eura stranih ulaganja, a 2009. deset puta manje, 400 milijuna eura.

Ove godine planiramo u javnom i privatnom sektoru investicijske projekte vrijedne iznad 2,4 milijarde eura

U čemu je ključni problem sa stranim investitorima?

- U tom smo se sektoru suočili s projekcijama HDZ-ove vlade koje nisu bile postavljene dovoljno ambiciozno, pa su za ovu godinu predviđile 1,2 milijarde eura. Mi želimo krenuti snažnije s investicijama. Za ovo smo godinu planirali u javnom i privatnom sektoru ići u investicijske projekte vrijedne iznad 2,4 milijarde eura do potaknemo gospodarstvo. Naravno, to će povećanje ove godine u prvom redu ići kroz javni sektor jer za dovođenje značajnijih stranih investitora treba neko vrijeme.

Može li se to ubrzati?
 - Nista se ne može prelomiti preko koljena. Najprije se mora iveriti red i porezni sustav i financijske podizanje radi suzbijanja nelikvidnosti. Mora se gospodarstvo učiniti konkurentnijim a Hrvatska mora imati transparentniji i jednostavniji sustav privlačenja investitora kako bi rezultati 2013. bili ozbiljniji. Stoga smo odlučili

li da u prvo vrijeme glavni motor investiranja bude u javnom sektoru, da zaposlino i pokrenemo gospodarstvo te počnemo otvarati radna mjesta.

Što će donijeti taj investicijski ciklus kroz javni sektor?

- U energetskom sektoru pokrenut ćemo ulaganja u velike elektrane Plomin i Ombila, a u obnovivim izvorima energije riječ je o ulaganjima u elektrane na biomasu, vjetroelektrane i solarne elektrane. Tipično je u prvim pravilnik koji će regulirati to područje. Očekujemo ove godine i dio investicija u infrastrukturu. Tu su i ulaganja u energetsku učinkovitost, što je najavio ministar graditeljstva Ivan Vrdoljak. U tom dijelu slijedi obnavljanje fasada na javnim zgradama.

Nisu li te fasade neka vrsta Potemkinovih seta, šminka bez pravog sadržaja?

- Koliko god netko pokušavao banalizirati taj posao, obnova fasada itelkako ima smisla. Namjera je da se na tim objektima zamjenjuju i druge stvari u vezi s energetskom učinkovitošću, kao npr. stolarija. Nije svejedno koliko trošimo na grijanje u zgradama, a nakon obnove ostvarit će se uštede na grijanju. Postoji i mogućnost zamjene rasvjete postavljanjem energetski učinkovitijih trošila, što će također osigurati uštede. Ne radi se o šminki, nego o vrlo korisnoj akciji. Te će investicije u kratkom roku dati rezultat, omogućiti zapošljavanje dijela industrije, a za četiri godine se vratiti. To su konkretni projekti za koje će se već ove godine moći aplicirati.

A što je u investicijama u infrastrukturu?

- Ovih je dana velik interes za ulaganje u Liku Rijeku iskazala najveća kineska kompanija za prijevoz robe morskim putem, zaključivši da im je nekoliko tisuća milja kraci put u Europu preko Rijeke i Hrvatske nego preko Hamburga i francuskih luka.

Rijeka se nameće kao ključna točka na putu robe prema srednjoj i zapadnoj Europi?

- Rijeka može postati jedna od najznačajnijih luka kad Hrvatska uđe u EU. Samo treba imati dobru strategiju razvoja luke i popratne infrastrukturu.

Takva ambicija nezamisliva je bez izgradnje nove, tzv. nizinske pruge.

- Treba modernizirati željezničku mrežu, a na to se nadovezuje i zračna luka, investicija u koju smo već krenuli. Osim o izgradnji novog putničkog terminala u Zračnoj luci Zagreb, treba voditi računa i o zračnom putu kojim bi se dio teretnog prometa iz svijeta preko Hrvatske distribuirao na konačna odredišta. Što se transportne rike, Hrvatska bi mogla postati jedna od ključnih zemalja Europske unije.

Kad može krenuti i taj projekt nizinske pruge, koja će povezati Rijeku sa srednjim i zapadnom Europom?

Bez modernizacije željezničke mreže nema razvoja Zračne luke Zagreb i Luke Rijeku

- Nakon potrebnih analiza i priprema. U ovom trenutku adekvatnija je i racionalnija modernizacija postojeće pruge. Kad se kapacitet prometa povećá, isplativost nove nizinske pruge za Rijeku može se opravdati. Moramo sve učiniti da se promet povećá, a kad to ulaganje postane isplativo, moći će se pristupiti i strukturnim europskim fondovima, što će omogućiti kvalitetan projekt nizinske pruge. Kad je riječ o europskim strukturnim fondovima, izvjerem da ćemo te se mi moći na njih osloniti i za energetski projekt LNG terminala na Krku. Njime bi se dobio alternativni energetski pravac za cijelu Europu unija. Unija će u svom proračunu od 2014. do 2020. godine namijeniti više desetaka milijardi eura za velike projekte, i Hrvatska će moći aplicirati da dobije dio tog novca.

Katar, četvrti proizvođač prirodnog plina u svijetu, ali i zemlja s najvećim BDP-om po glavi stanovnika (čak 122.000 dolara), namjerava je u uložiti novac. Ali to se nije ostvarilo.

- Imamo više opcija za LNG terminal. Hrvatska mora krenuti u energetske investicije za koje postoje izvori financiranja, a bitno je da budu utemeljeni na ekonomskoj logici. Ti su projekti vrijedni više milijardi eura. Samo značajne velike investicije u infrastrukturu, energetiku mogu zaposliti veliki broj ljudi i kompenzirati izgubljenu zaradu. Vjerujem da ćemo već 2013. imati pozitivan trend u zapošljavanju.

No čini se da ni tada nećemo uspijeti dosegati razinu zaposlenosti iz najboljih dana. Neće tu brojku nezaposljenih biti lakše spustiti ispod 300.000?

- Ono što se zbiljavao zadnjih godina, gospodarstvo koje je u zadnje tri godine palo za 8 posto, teško je promijeniti u samo jednoj godini. Već ako okrenemo trend koji je proteklih godina bio negativan, puno ćemo napraviti. Najvažnije je da se gospodarstvo pokrene i da se ljudi počnu ponovo zapošljavati.

Što će donijeti ovaj program poduzetničkog impulsa, koji je pripremio vaše ministarstvo?

- Predstavili smo program Poduzetnički impuls, vrijedan 376 milijuna kuna. On sadrži 24 projekta, koji će biti valorizirani za godinu dana. Postojali su i dosad poticaji Ministarstva gospodarstva, ali nitko nakon toga nije ozbiljno analizirao što se s tim novcem dogodilo. Tako i ne znamo kakav su rezultat ti poticaji dali. Očekujemo da ćemo u sljedeći tri godine sav uloženi novac vratiti u proračun, ali i postići veću zaposlenost realizacijom investicija. Vjerujemo da će se ove godine na natječaj javiti više tisuća poduzetnika i da ćemo i tako osigurati gospodarski rast od 0,8 posto nasuprot svim domaćim i stranim analitičarima koji predviđaju da ćemo i ovu godinu završiti u minusu od 0,5 do 2 posto.

↳ Gdje su u tim projektima banke? Hoće li napokon ozbiljno kreditirati gospodarstvo?

- Osim na potkajima iz proračuna, radimo i na tome da i banke osiguraju puno povoljnije izvore financiranja. To ćemo učiniti i povoljnijim kamatnim stopama za financiranje preko HIBORA. Te će kamatne stope iznositi 1 posto za otroke i područja od posebne državne skrbi, a 3 posto za sve ostale dijelove Hrvatske, uz pet godina rokova za poljoprivredu, a četiri u turizmu. Rok otplate bit će 17 godina. To su vrlo povoljni kreditni uvjeti. Imat ćemo i dvostruko više jamstava Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, koji će imati novi jamstveni program. Jamstveni će se fond s milijard-e povećati na 2 milijarde kuna da poduzetnici lakše dođu do kredita. Ovi programi namijenjeni su za projekte malog i srednjeg poduzetništva, a u tom se sektoru i realizira većina investicija u Hrvatskoj.

↳ U međunarodnih poslovnih krugova prigovora se da dosljedna borba protiv korupcije odvraća investitore iz inozemstva. Nazire li se kraj ovog antikorupcijskog vala?

- Nasuprot takvim razmišljanjima, mislim da urednost zemlje i transparentnost može pridonijeti podizanju konkurentnosti Hrvatske. Mi moramo raditi na tome da korupcija u javnim poduzetnicima ne bude više moguća. To što se događalo u Hrvatskoj u budućnosti se više ne smije događati. Sprječati ćemo to uspostavljanjem transparentne javne uprave. Takvi događaji u prošlosti stvar su pravosuđa, koje mora sankcionirati sve nezakonitosti i kriminal, dakako, ako sudovi utvrde vjerojatnost onoga o čemu intenzivno pišu hrvatski mediji. Kad se autokratski vlada, mogući su takvi koruptivni slučajevi. □